

## Koulujen järjestyssääntömuutos, mobiililaitteet

SIVLK 18.06.2025 § 60  
128/12.00.01/2025

Valmistelija

Sivistysjohtaja Juha Isomaa

Koulujen järjestyssääntöjen päivitys Siikajoen kunnassa

Eduskunta on hyväksynyt 29.4.2025 lakimuutoksen, joka koskee puhelinten ja muiden mobiililaitteiden käyttöä perusopetuksen oppitunneilla. Laki vaatii vielä presidentin vahvistamisen. Uudistunut perusopetuslaki kieltää oppilailta mobiililaitteiden käytön oppituntien aikana. Puhelinta saa käyttää oppimiseen, terveydellisistä syistä tai oppimisen apuvälineenä opettajan luvalla. Laki tulee voimaan 1.8.2025.

Toisella asteella koulutuksen järjestäjä voi järjestyssäännöissä määrätä, että puhelimen tai muun mobiililaitteen häiritsevä käyttäminen opetuksen aikana on kiellettyä, ja että laitteet tulee pitää häiriöttömässä tilassa esimerkiksi opiskelijan laukussa tai taskussa. Lukiota, ammatillista koulutusta, TUVAkoulutusta, vapaan sivistystyön oppivelvollisille tarkoitettua koulutuksesta annetussa lainsäädännössä ei ole nimenomaisia säädöksiä puhelinten ja mobiililaitteiden kiellosta, käytöstä tai säilytyksestä. Toisen asteen koulutuksen järjestäjä päättää, määrääkö se järjestyssäännöissään puhelimen ja muun mobiililaitteen käytöstä.

Perusopetuksen järjestäjien tulee päivittää omat järjestyssääntönsä lakimuutoksen mukaisesti. Paikallista opetussuunnitelmaa ei tarvitse muuttaa. Muutos mahdollistaa laitteiden käytön rajoittamisen tai kieltämisen myös muuna kouluaikana. Aiemmin laissa ei ole säädetty, miten laitteita saa käyttää koulupäivän aikana.

Perusopetuslain 29 § määrittelee reunaehdot sille, millaisissa tilanteissa puhelinta ja muuta mobiililaitetta voi käyttää oppitunnin aikana. Perusopetuslain 29 § velvoittaa opetuksen järjestäjät määräämään järjestyssäännöissä puhelinten ja muiden mobiililaitteiden säilytyksestä oppituntien aikana sekä niiden käytöstä ja säilytyksestä koulupäivän aikana muulloin kuin oppitunnilla.

Ensi lukuvuodesta alkaen perusopetuksen oppilaat eivät saa käyttää puhelinta, tablettia, kannettavaa tietokonetta, kuulokkeita, kellopuhelinta tai älykelloa koulun oppitunneilla muuten kuin oppimiseen opettajan antamalla luvalla. Kielto ei ole riippuvainen siitä, kuka oppilaan käytössä olevan laitteen omistaa, vaan häiritsevä käyttö on kielletty kaikilla mobiililaitteilla.

Oppilas saa käyttää puhelinta tai muuta mobiililaitetta oppitunnilla terveydenhoitoonsa tai oppimisen apuvälineenä opettajan tai rehtorin suullisella tai kirjallisella luvalla. Tällöinkään puhelinta tai mobiililaitetta ei saa käyttää opetusta tai oppimista häiritsevällä tavalla. Suullisessa tai kirjallisessa luvassa on hyvä huomioida, koskeeko lupa oppitunnin lisäksi välitunteja, ruokailua, siirtymisiä tai muuta opetuksetonta aikaa. Jos oppilas tarvitsee mobiililaitetta terveydenhoitoon tai apuvälineenä oppitunnin tai koko koulupäivän ajaksi, lupa tulee myöntää.

Koulun järjestyssäännöissä on voitu kieltää puhelimen ja muiden mobiililaitteiden käyttö oppituntien aikana jo ennen lakiuudistustakin: laki kuitenkin yhtenäistää säännöt kaikissa kouluissa. Siikajoella tämä on jo nyt

voimassa olevaa käytäntöä. Aikaisemmasta poiketen järjestyssäännöissä täytyy jatkossa määrätä persopetuslain 29 §:n mukaan myös siitä, missä oppilaan mobiililaitteet säilytetään oppituntien aikana, sekä laitteiden käytöstä ja säilytyksestä muuna kouluajana, kuten välitunneilla, luokasta toiseen siirryttäessä tai ruokailussa. Sääntely koskee kaikkia puhelimia ja muita mobiililaitteita, eikä ole merkitystä sillä, kuka laitteen omistaa. Tämä tarkoittaa koulun, oppilaan, oppilaan huoltajan tai jonkun muun omistamia laitteita.

Opetushallitus suosittelee, että koulut kieltäisivät järjestyssäännöissään mobiililaitteiden käytön kokonaan myös ruokailun aikana ja rajoittaisivat tai kieltäisivät käytön kokonaan välituntien ja siirtymien ajaksi ja muuna opetuksettomana aikana. Lisäksi suositus on, että lasten puhelimet pysyvät poissa esiopetuksen ja sitä täydentävän varhaiskasvatuksen, aamu- ja iltapäivätoiminnan, kerhojen ja Harrastamisen Suomen malliin liittyvän toiminnan aikana.

Eduskunnan perustuslakivaliokunta on arvioinut mobiililaitteiden käytön rajoittamisen lainsäädännön perustuslainmukaisuuden. Perustuslakivaliokunnan mukaan sääntely mobiililaitteiden käytön rajoittamisesta työpäivän aikana muulloin kuin oppitunneilla ei muodostu ongelmalliseksi. Eduskunnan sivistysvaliokunta on mietinnössään pitänyt tärkeänä opetuksen järjestäjien mahdollisuutta määrätä käyttökielto koko koulupäivän ajaksi. Asiaa on sivistysvaliokunnan mukaan hyvä tarkastella mm. ikäsidonnaisesti.

Opetushallitus suosittelee, että opetuksen järjestäjät laativat välitunneille, siirtymisiin ja ruokailuun sellaiset järjestyssäännöt, jotka edistävät turvallista opiskeluympäristöä, oppimista ja keskittymiskykyä, rajoittavat puhelimen häiritsevää käyttöä, edistävät liikunnallista elämäntapaa, tunne- ja vuorovaikutustaitojen oppimista kasvokkain sekä hyviä ruokailutapoja. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että puhelinten ja muiden mobiililaitteiden käyttöä rajoitetaan tai niiden käyttö kielletään kokonaan välitunneilla ja siirtymisissä. Opetushallituksen näkemyksen mukaan puhelinten ja muiden mobiililaitteiden käyttö tulisi kieltää kokonaan ruokailussa.

Mobiililaitteen käyttö on sallittu rehtorin tai opettajan luvalla oppitunnilla myös oppimisen apuvälineenä tai terveydellisistä syistä, kuten diabeetikoilla verensokerin seurantaan. Kun puhelinta tai muuta mobiililaitetta käytetään terveydenhoitoon, on kyseessä useimmiten pitkäaikaissairaus, jolloin lupaa ei ole tarpeen pyytää tai myöntää toistuvasti, vaan se myönnetään esimerkiksi koko lukuvuotta varten.

Koulujen tulee myös aina sallia mobiililaitteen muu välttämätön käyttö koulupäivän aikana. Välttämättömällä käytöllä tarkoitetaan esimerkiksi yhteydenottoa huoltajaan opettajan luvalla, jos oppilas on sairastunut. Oppilaalla on aina oikeus myös ilman koulun henkilöstön lupaa soittaa hätätilanteessa hätänumeroon.

Järjestyssäännöissä voidaan huomioida myös paikalliset tarpeet ja olosuhteet. Opetuksen järjestäjä päättää itse sääntöjen tarkemmasta muotoilusta. Koulujen tulee päivittää järjestyssäännöt yhteistyössä henkilöstön sekä oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa. Mobiililaitteiden rajoittamisesta on keskusteltu Siikajoella rehtoreiden kanssa, ja se on katsottu hyväksi uudistukseksi, ja uudeksi lainsäädännöksi. Kyseinen toimintamalli rauhoittaisi koulun toimintaa ja mahdollisesti edesauttaisi koulukiusaamisen ehkäisyä sekä parantaisi oppilaiden välistä kanssakäymistä. Haasteena koetaan mobiililaitteiden

käytön valvominen oppituntien ulkopuolella. Siikajoen koulut tarkentavat järjestyssääntönsä perusopetuslain muutoksen mukaisesti. Järjestyssäännöt voidaan laatia yhteisesti useammallekin koululle. Säännöissä voidaan määritellä myös muuta opetuksen järjestämispaikkaa koskevia määräyksiä ja suosituksia (esimerkiksi retket ja leirikoulut). Järjestyssäännöissä voi olla eri määräyksiä ja suosituksia eri-ikäisille oppilaille.

Esittelijä

Sivistysjohtaja Juha Isomaa

Päätösehdotus

Siikajoen kunnassa mobiililaitteiden käytön rajoittamista kouluaikana valmistellaan siten, että Siikajoen kouluille päivitetään järjestyssäännöt mobiililaitteiden käytöstä alakouluille ja yläkouluille lain edellyttämällä tavalla. Tärkeää on, että valmistelussa voidaan osallistaa oppilaita, huoltajia, opettajia sekä tarvittaessa muiden tarpeellisten tahojen edustajia. Tulevan lukuvuoden alettua oppilaat ja huoltajat voidaan ottaa esimerkiksi välituntien aikaisen kännykättömän tekemisen suunnitteluun.

Tarkennetut koulujen päivitettyt järjestyssäännöt vahvistetaan 2025-2026 lukuvuosisuunnitelman yhteydessä.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.